

Bij een 40-jarig jubileum van een kerkelijke missionaire organisatie past enige bescheidenheid. Want wat is nu 40 jaar? De kerk bestaat al heel wat langer en de missionaire opdracht van de kerk even lang. Vanaf het begin van de wereld, zo zegt onze gereformeerde traditie. Want God wil dat mensen Hem kennen.

Vanaf het begin heeft stichting Evangelie & Moslims gezegd, dat zij is opgericht om de kerk te helpen bij haar gewone werk. De taak van de kerk is het uitdragen van het evangelie in de wereld. Overal en iedereen te vertellen hoe goed God is. Zonder discriminatie, zonder onderscheid en dus ook naar migranten en vluchtelingen die tot het huis van de islam worden gerekend.

Over bescheidenheid gesproken: Wie zijn wij eigenlijk om als stichting een doelstelling te hebben om moslims over Jezus te vertellen? Als de wereld niet meer zou zijn dan een optelsom van individuen, dan zou de vraag terecht zijn waarom we als christenen moslims lastig vallen met onze opvattingen. Maar de meeste moslims begrijpen wel dat het anders ligt, omdat we geschapen zijn door God. Als het goed is, gaat het ons niet alleen om onszelf, maar boven alles om God en Hij geeft ons ook verantwoordelijkheid voor elkaar.

Voor christenen zijn er twee duidelijke motieven om moslims op te zoeken. Twee dingen die de kern vormen van alles wat God van ons vraagt: God liefhebben boven alles en je naaste als jezelf.

-Het eerste betekent dat je er naar verlangt dat iedereen God eert en dankt voor wie Hij is en wat Hij gedaan heeft. Dat ieder zijn liefde beantwoordt.

-En het tweede betekent dat je andere mensen ziet als schepselen van God, als je naaste die je behoort lief te hebben. Wie zelf de liefde van Christus heeft leren kennen die alle verstand te boven gaat, en zijn medemensen liefheeft, kan niet anders dan zich inspannen dat die ander ook die liefde leert kennen en beantwoorden.

De islam houdt deze liefde voor moslims verborgen door de Bijbel als vervalst af te wijzen, door te ontkennen dat Jezus van de hemel gekomen is en voor onze zonden gekruisigd is. Daarom dringt de liefde van God ons, om die ook aan moslims bekend te maken.

Toch is het gevaar levensgroot dat we als christenen hoogmoedig zijn naar moslims. Zeker in dit land waarin velen denken dat christenen moslims een stukje vooruit zijn op het pad van de verlichting; het pad waarvan het einddoel de vrijheid is van de individuele mens.

Maar wie dichtbij Jezus blijft, kan niet hoogmoedig zijn naar anderen. Jezus die zijn glorie aflegde en de gestalte van een slaaf aannam en de weg van het lijden ging. Het eeuwige Woord van God dat onder ons verscheen in de gestalte van een mens en onze zonde droeg tot op het kruis van Golgotha. Hoe dichter je daarbij komt, hoe kleiner je wordt. Hij droeg onze zonden, mijn zonden.

Dat wij als mensen ons doel missen, besef je pas als je Jezus leert kennen en het leven dat Hij liet zien. Als Jezus in ons leven groot wordt, worden wij klein.

Zo kunnen we dicht bij andere mensen komen en kijken we niet op hen neer.

Als we dichtbij Jezus komen, kunnen we dichtbij moslims komen.

Wij kijken niet op hem neer en eisen ook niet dat ze op ons gaan lijken.

Want Jezus' woorden en daden komen dan aan centraal te staan.

Heel vaak hebben we ons als medewerkers van Evangelie & Moslims diep verwonderd over wat God zelf in het leven van mensen bewerkt die Hij op onze weg bracht. Niet wij veranderden mensen, maar Hij. En tegen deze christenen van moslimachtergrond willen we vanmiddag zeggen: Wat zijn we dankbaar dat God jullie in ons midden gebracht heeft. Wat God in jullie werkte, heeft ons geloof versterkt! Jullie zijn een kostbaar cadeau voor ons.

Dichtbij Jezus, dichtbij moslims. Ook nog om een andere reden is dat waar. Als we dicht bij Jezus blijven, merken we dat Hij ook anderen op het oog heeft. De leerlingen van Jezus merkten dat ook, lezen we in de evangeliën. Jezus bracht hen op plaatsen waar ze anders niet zo snel kwamen. Bij een Samaritaanse en een Kananese vrouw, bij een Romeinse hoofdman.

Als ze niet bereid waren geweest daar mee naar toe te gaan, waren ze zelf Jezus kwijt geraakt.

Juist daar ontdekken ze wie Jezus is en dat Hij niemand afwijst die op Hem vertrouwt.

Als we als kerk zelf het geloof willen bewaren, dan moeten we uitgaan en het delen met anderen. Ook met migranten en vluchtelingen.

Die missionaire roeping van de kerk heeft in de gereformeerde traditie helaas pas laat aandacht gekregen. Daar moeten we eerlijk over zijn. Hoewel de Dortse Leerregels die deze maanden veel aandacht krijgen vanwege het feit dat ze 400 jaar geleden te Dordrecht werden vastgesteld, wel heel missionair beginnen: *'Opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God in zijn goedheid mensen die de zeer blijde boodschap van God bekendmaken. God stuurt hen naar wie Hij wil en wanneer Hij wil. En God gebruikt hun dienst om mensen op te roepen tot omkeer en geloof in de gekruisigde Christus.'* Dat goede nieuws vat de Dortse Leerregels samen met Johannes 3:16 *Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.*

God stuurt mensen die zijn Zoon kennen om anderen over Hem te vertellen: Hij stuurt naar wie Hij wil en wanneer Hij wil.

Velen van u hebben die roeping persoonlijk ervaren om migranten en vluchtelingen op te zoeken en over Jezus te vertellen.

Een bekende gereformeerde theoloog, zijn naam zal ik hier niet noemen, vroeg me 20 jaar geleden: *'Verwacht je daar nu wat van Cees?'* Dat was een begrijpelijke vraag. En zijn eigen ongelof dat onze missie om moslims tot Christus te brengen kans van slagen had, was ook heel begrijpelijk en leefde breed. Het ging ook vaak moeizaam. Ploegen op rotsen leek het voor velen.

Zitten moslims erop te wachten dat christenen over Jezus beginnen? vroeg een journalist me deze week. De meesten vanuit zichzelf niet natuurlijk. Het is vandaag niet anders dan toen Jezus kwam. Wie had Hem verwacht? Toen Hij gevangen werd genomen, verlieten ook de laatste 11 Hem. Menigeen vroeg zich in de eerste twintig jaar af of we het niet over andere boeg moesten gooien of de roeping om naar moslims te getuigen maar helemaal aan God moesten teruggeven.

Sommigen hadden zichzelf jarenlang gegeven in dienst aan Marokkaanse en Turkse migranten, maar het leek voor hun gevoel of het niets teweeg bracht, soms zelfs steeds meer afwijzing en verwijdering ondanks alle hulp.

Lilias Trotter werkte ruim honderd jaar geleden, als alleenstaande Engelse vrouw, in de regio Kabylië in Algerije. Ze gaf zich daar met al haar energie en toewijding, maar het leek vrijwel zonder enig resultaat. Toch ging ze in vertrouwen op God door. Ze vertelde de verhalen van Jezus en diende de mensen in navolging van Jezus. In haar dagboek schreef ze: 'You can never tell to what untold glories any little humble path may lead, if you only follow far enough.' Vrij vertaald: Alleen als je het smalle nederige pad tot het einde toe volgt, kun je ontdekken tot welke ongedachte glorie het leidt. Pas twee generaties later volgde er een enorme opwekking in datzelfde gebied. De voorgangers van de kerken die daar ontstonden, zien dat als vrucht van haar trouwe werk.

Ik denk dat die dagboek aantekening van Lilias Trotter ons bij dit 40-jarig jubileum veel te zeggen heeft: Alleen als je het smalle nederige pad tot het einde toe volgt, kun je ontdekken tot welke ongedachte glorie het leidt. Jezus' liefde ging tot het einde, lezen we in Johannes 13. Daarom geloven we ook dat we na 40 jaar moeten en mogen doorgaan om zijn woorden door te geven en over zijn daden te vertellen, tot de dag dat Jezus verschijnt.

Als we eerlijk zijn is het missionaire werk de afgelopen 40 jaar vooral een beweging van onderaf is geweest. Van gewone gemeenteleden en niet van kerkelijke vergaderingen. Maar we tellen onze zegeningen dat er bij Evangelie & Moslims vanaf het begin erkenning was vanuit de kerkelijke structuren, dat dit tot de roeping van de kerk behoorde. We zijn een stichting met 5 kerkelijke participanten in het bestuur. Daarin zijn wij waarschijnlijk een van de weinige organisaties in Europa die zich op moslims richten, waarvoor dat geldt. We zijn dankbaar dat de GZB en IZB, de CGK, de NGK en GKV ons al die jaren trouw hebben gesteund en de ruimte boden ook christenen van andere kerken te dienen.

We hebben zo veel mogelijk gemeenten en gemeenteleden in de afgelopen 40 jaar gemotiveerd om moslims lief te hebben en op te zoeken. We hebben hen verder geholpen bij het missionaire werk waar dat kon en mogelijk was. Maar we hebben altijd geprobeerd dat wat er plaatselijk werd opgezet, niet onze naam ging dragen. Het gaat erom dat plaatselijke kerken en christenen uitreiken naar moslims en wij mogen dan weer naar de achtergrond treden.

We geloven niet in vaste methoden, maar in de verlerlei gaven die God aan de kerk en aan christenen geeft en we geloven in concrete persoonlijke roeping. Daarvan hebben we heel veel, heel verschillende voorbeelden gezien.

40 jaar geleden was het een klein groepje mensen in de kerk die zich hier mee bezig hield. Vandaag is het een brede beweging geworden, dwars door de kerken heen. Mensen die hun vreugde erin vinden om Jezus bekend te maken bij migranten en vluchtelingen en samen met hen op te trekken. Een EO-onderzoek stelde dat christenen minder contact leggen met moslims dan anderen. Ik geloof het niet. Inderdaad ze trouwen niet met een moslim, maar in een dorp in het midden van het land bezochten gemeenteleden van een plaatselijke kerk jarenlang iedere twee

weken de moskee om het gesprek te zoeken. En zo zijn er talloze voorbeelden. Ze halen de krant niet, maar ze zijn er wel, al 40 jaar.

In de afgelopen 40 jaar zijn er tal van christelijke organisaties bijgekomen die ook moslims in ons land of daarbuiten op het oog hebben. Met de AWZ (nu opgegaan in Pioneers) en de EAS was vanaf het begin contact. Stichting Gave, OM en Het Kruispunt kwamen erbij en nog veel meer organisaties en individuele gemeenteleden met hun bediening. We zijn er blij mee en dankbaar voor de samenwerking de jaren door. We hopen dat we elkaar mogen blijven aanvullen en versterken.

Verdeeldheid over het politieke beleid mbt moslims in ons land (en breder in Europa) is er al die 40 jaar geweest. We zijn altijd wat voorzichtig geweest om te stellig voor een linkse of rechts positie te kiezen. Christenen staan soms tegenover elkaar en wijzen elkaar met steeds scherpere bewoordingen af. Volgens de een kun je nooit genoeg benadrukken hoe gevaarlijk en gewelddadig de moslims zijn. Volgens de ander is het voor een belangrijk deel de schuld van het Westen, of zelfs breder het christendom, dat de islam ontstond en moslims soms zo agressief zijn en mogen we vluchtelingen nooit uitzetten.

De bekende theoloog Noordmans wees ons er in de vorige eeuw al op, dat schuld en nood in het leven van ieder mens door elkaar vervlochten zijn. Mensen zijn zowel zondaar als bedelaar. Migranten en vluchtelingen zijn niet alleen slachtoffers die geholpen moeten worden, maar ook mensen die net als wij verantwoordelijkheid dragen en bemoedigd mogen worden die serieus te nemen. We moeten proberen beide gezichtspunten in evenwicht te houden. Het is daarbij belangrijk dat we beseffen dat Gods idealen verder gaan dan een veilig en voorspoedig West-Europa. Christenen dienen zich steeds weer af te vragen hoe ze bijdragen aan meer rechtvaardigheid in de rest van de wereld, ook als dat iets van onze welvaart en comfort kost.

We zullen met een krimpende Europese bevolking de komende decennia steeds méér migranten nodig hebben. Dan is het goed dat de kerk laat zien, dat zij een gemeenschap is die naar haar aard altijd al grenzen doorbreekt. Een gemeenschap die laat zien dat je een eenheid kunt vormen als je samen Jezus volgt.

We zijn in een nieuwe fase aangekomen zoals Yassir Eric zei. Een steeds groter deel van onze kerken bestaat uit mensen met een migratie- of vluchtelingen-achtergrond. Een steeds groter deel van ons team evenzo.

We moeten hen niet welkom heten om de stoelen in de kerk te laten bezetten die nu leeg zijn vanwege de kerkverlating. Het gaat erom dat we samen het getuigenis van Christus uitdragen in de wereld. Hijzelf gaat ons immers voor. Kadertraining van kerken moet daarom meer rekening houden met mensen van andere culturele en religieuze achtergrond.

In Gereformeerde traditie was er niet zoveel aandacht voor zending en evangelisatie. Dat heeft ermee te maken dat in Noord-West Europa het christelijke geloof vaak via het besluit van machthebbers was gevestigd. De reformatie was het sluitstuk van een ontwikkeling in de kerk waarbij de gelovige alsnog persoonlijk voor God kwam te staan, zonder dat de kerk of de staat daar nog langer tussen stond. Dat is een voorbeeld voor moslims.

Maar het betekent ook dat omdat we als kerk minder ervaring hebben met volwassen toetreders van buiten, we christenen van moslimachtergrond nodig hebben om in liefde en trouw als kerk uit te reiken naar mensen die Jezus nog niet kennen als de gekruisigde en opgestane Heer. Dat hebben we in de kerkelijke traditie niet zo sterk meegekregen en daarin kunnen christenen van moslimachtergrond ons helpen.

Daarom wil de stichting Evangelie & Moslims de komende jaren nog meer investeren in het toerusten en trainen van christenen van moslimachtergrond, zodat zij samen met andere gemeenteleden de toekomst van de kerk kunnen vormgeven. Daarvoor vragen we uw medewerking en steun.

De bekende Anglicaanse zendingsman en missioloog Colin Chapman, wiens boeken we een groot deel van de afgelopen 40 jaar gebruikten, stelde 12 jaar geleden al de vraag of het idee van een christelijke opdracht om ook moslims op Jezus te wijzen, moest worden losgelaten. Losgelaten omdat christenen hen zoveel onrecht zouden hebben aangedaan, of omdat moslims vromer zouden zijn, of omdat de wereld niet zit te wachten op nog meer onrust en conflicten. Colin Chapman concludeert na alle argumenten onderzocht te hebben, dat al die argumenten er ons juist toe aansporen om de opdracht van Jezus méér serieus te nemen: *Zoals de Vader Mij gezonden heeft, zend Ik ook u.*

Als we tekort zijn geschoten naar moslims en naar anderen, moeten we terugkeren naar Jezus. Dan moet Hij ons leven weer meer gaan bepalen. Dan moeten we meer van Hem getuigen dan onze eigen eer zoeken. Dan moeten we meer aan zijn koninkrijk bouwen dan aan het onze.

Dichtbij Jezus, om dichtbij moslims te kunnen komen om samen Hem te gaan volgen.

Dat is de uitdaging en roeping. Voor ons als team van Evangelie & Moslims en voor de hele kerk. Een diaconale uitdaging als we vluchtelingen dienen op te vangen.

Een morele roeping om in een verdeelde samenleving als kerk te laten zien dat je één kunt zijn over de grenzen van culturen heen.

Een intellectuele uitdaging wanneer moslims die het werk van Alvin Plantinga, Emmanuel Rutte en Rick Peels bestuderen, ons vragen hoe we kunnen geloven dat de Vader, de Zoon en de Heilige Geest een onverbreekelijke heilige liefdeseenheid vormen: onze enige God.

Het is een geestelijke uitdaging als salafistische jongeren ons vragen waar onze passie is gebleven voor God in een seculiere wereld.

Het is een morele uitdaging als christenen van moslimachtergrond ons vragen of naast hen willen wandelen als ze een lijdensweg moeten gaan.

Het is het smalle nederige pad dat we de komende jaren met de hulp van Gods Geest samen met u willen vervolgen, in het verlangen dat migranten en vluchtelingen Christus leren kennen als Redder en Heer, in de verwachting van de komst van onze Here en Heiland Jezus Christus. Hem zij alleen de glorie.

Cees Rentier, predikant-directeur stichting Evangelie & Moslims

© *Evangelie & Moslims*